

Cauza C-122/95

Republica Federală Germania

împotriva

Consiliului Uniunii Europene

„Acord-cadru privind bananele — GATT 1994 — Act final”

HOTĂRÂREA CURȚII

din 10 martie 1998*

În cauza C-122/95,

Republica Federală Germania, reprezentată de către E. Röder, Ministerialrat în Ministerul Federal al Economiei și de către B. Kloke, Oberregierungsrat în același minister, D-53107 Bonn, în calitate de agenți,

în calitate de reclamantă,

susținută de

Regatul Belgiei, reprezentat de J. Devadder, consilier general în Ministerul Afacerilor Externe, al Comerțului Exterior și al Cooperării pentru Dezvoltare, în calitate de agent, cu domiciliul ales în Luxemburg, la Ambasada Belgiei, 4, Rue des Girondins,

în calitate de intervenient,

împotriva

Consiliului Uniunii Europene, reprezentat de către R. Bandilla, directorul Serviciului Juridic, A. Brautigam, consilier juridic și J.-P. Hix, membru al Serviciului Juridic, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg, la biroul lui A. Morbilli, director general al Direcției Juridice a Băncii Europene de Investiții, 100, boulevard Konrad Adenauer,

în calitate de pârât,

susținut de

Regatul Spaniei, reprezentat de către A. Navarro González, director general pentru Coordonare Juridică și Instituțională Comunitară și de către R Silva de Lapuerta, Abogado del Estado, în Serviciul Juridic al statului, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg, la Ambasada Spaniei, 4-6, Boulevard E. Servais,

Republica Franceză, reprezentată de către C. de Salins, subdirector în Direcția Afaceri Juridice a Ministerului Afacerilor Externe și de către G. Mignot, Secretar pentru Afacerilor

*Limba de procedură: germana.

Externe în aceeași direcție, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg, la Ambasada Franței, 8B, Boulevard Joseph II,

Comisia Comunităților Europene, reprezentată de către T. Christoforou și U. Wölker, membri ai Serviciului Juridic, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg, la biroul lui C. Gómez de la Cruz, membru al Serviciului Juridic, Centre Wagner, Kirchberg,

în calitate de intervenienți,

având ca obiect anularea articolului 1 alineatul (1) prima liniuță din Decizia 94/800/CE a Consiliului din 22 decembrie 1994 privind încheierea în numele Comunității Europene, în ceea ce privește domeniile care țin de competența sa, a acordurilor de negocieri multilaterale din Runda Uruguay (1986 – 1994) (JO 1994 L 336, p. 1), în măsura în care Consiliul a aprobat încheierea Acordului-cadru privind bananele cu Republica Costa Rica, Republica Columbia, Republica Nicaragua și Republica Venezuela,

CURTEA,

compusă din G. C. Rodríguez Iglesias, președinte, C. Gulmann, M. Wathelet și R. Schintgen (raportor), președinți de cameră, G. F. Mancini, P. J. G. Kapteyn, J. L. Murray, D. A. O. Edward, J.-P. Puissochet, G. Hirsch și P. Jann, judecători,

avocat general: M. B. Elmer

grefier: H. A. Rühl, administrator principal

având în vedere raportul pentru ședință,

după ascultarea susținerilor orale ale părților, prezentate în ședința din 4 februarie 1997, în cursul căreia guvernul german a fost reprezentat de către E. Röder, guvernul belgian de către J. Devadder, Consiliul de către A. Brautigam și J.-P. Hix, guvernul spaniol de către R. Silva de Lapuerta, guvernul francez de către F. Pascal, Attaché d'Administration Centrale în Direcția Afaceri Juridice a Ministerului Afacerilor Externe, în calitate de agent și Comisia de către U. Wölker, P. J. Kuyper, consilier juridic, și K.-D. Borchardt, membru al Serviciului Juridic, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 24 iunie 1997,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Printr-o cerere depusă la grefa Curții, la 10 aprilie 1995, Republica Federală Germania a solicitat, în temeiul articolului 173 alineatul (1) din Tratatul CE, anularea articolului 1 alineatul (1) prima liniuță din Decizia 94/800/CE a Consiliului din 22 decembrie 1994 privind încheierea în numele Comunității Europene, în ceea ce privește domeniile care țin de competența sa, a acordurilor de negocieri multilaterale din Runda Uruguay (1986-1994) (JO 1994 L 336, p. 1, denumită în continuare „decizia în litigiu”), în măsura în care Consiliul a

aprobat încheierea Acordului-cadru privind bananele cu Republica Costa Rica, Republica Columbia, Republica Nicaragua și Republica Venezuela (denumit în continuare „acordul-cadru”),

- 2 Regulamentul (CEE) nr. 404/93 al Consiliului din 13 februarie 1993 privind organizarea comună a pieței în sectorul bananelor (JO L 47, p. 1) a înlocuit la titlul IV diferitele regimuri naționale anterioare cu un regim comun de schimburi comerciale cu țările terțe.
- 3 Articolul 18 alineatul (1) din Regulamentul nr. 404/93, în versiunea sa originală, prevedea că trebuia ca, în fiecare an, să se deschidă un contingent tarifar de 2 milioane de tone (greutate netă) pentru importurile de banane din țările terțe și cele de banane netradiționale ACP. În cadrul acestui contingent, importurile de banane din țările terțe făceau obiectul perceperii unui drept vamal de 100 ECU pe tonă, în vreme ce importurile de banane netradiționale ACP nu făceau obiectul niciunui drept.
- 4 Articolul 19 alineatul (1) din acest regulament realizează o repartizare a contingentului tarifar deschis după cum urmează: 66,5% pentru categoria comercianților care au comercializat banane din țări terțe și/sau banane netradiționale ACP, 30% pentru categoria comercianților care au comercializat banane din Comunitate și/sau banane tradiționale ACP și 3,5% pentru categoria comercianților stabiliți în Comunitate, care au început din 1992 comercializarea altor banane decât cele comunitare și/sau bananele tradiționale ACP.
- 5 Articolul 20 din Regulamentul nr. 404/93 solicită Comisiei să adopte normele de aplicare a titlului IV.
- 6 Astfel, Comisia a adoptat Regulamentul (CEE) nr. 1442/93 din 10 iunie 1993 privind normele de aplicare a regimului importurilor de banane în Comunitate (JO 1993 L 142, p. 6). Acest regulament reproduce repartizarea contingentului tarifar între cele trei categorii de operatori economici, denumite „categoriile A, B și C”.
- 7 La 19 februarie 1993, Republica Columbia, Republica Costa Rica, Republica Guatemala, Republica Nicaragua și Republica Venezuela i-au cerut Comunității să deschidă consultații, în temeiul articolului XXII alineatul (1) din Acordul General pentru Tarife și Comerț (denumit în continuare „GATT”), cu privire la Regulamentul nr. 404/93. Întrucât consultările nu au ajuns la nicio soluție satisfăcătoare, statele latino-americane în cauză au inițiat, în aprilie 1993, procedura de soluționare a litigiilor prevăzută la articolul XXIII alineatul (2) din GATT.
- 8 La 18 ianuarie 1994, grupul de experți instituit în cadrul acestei proceduri a prezentat un raport în care concluzionează că regimul importurilor instituit prin Regulamentul nr. 404/93 nu este compatibil cu normele GATT.
- 9 Acest raport nu a fost adoptat de către părțile contractante la GATT.
- 10 La 28 și 29 martie 1994, Comunitatea a ajuns la un acord cu Republica Columbia, Republica Costa Rica, Republica Nicaragua și Republica Venezuela, sub forma unui acord-cadru.
- 11 Acordul-cadru cuprinde două documente: primul, intitulat „Rezultatul convenit al negocierilor între Columbia, Costa Rica, Nicaragua, Venezuela și Comunitatea Europeană cu privire la regimul comunitar al importurilor de banane”, constituie un fel de preambul la acordul propriu-zis; al doilea document, intitulat „Acord-cadru cu privire la banane”, cuprinde normele tehnice ale acordului cu statele latino-americane.
- 12 În primul document se prevede:
„Proiectul de acord anexat privind bananele reprezintă un rezultat satisfăcător al negocierilor privind bananele în contextul Rundei Uruguay”.

Acordul constituie, de asemenea, rezultatul negocierilor și consultărilor în temeiul articolului XXVIII, care au avut loc cu privire la banane între CE și țările menționate anterior.

În plus, acordul constituie o soluționare a litigiului cu privire la banane, care face obiectul unui raport al grupului de experți al GATT. Prin urmare, s-a convenit că următoarele țări: Columbia, Costa Rica, Nicaragua, Venezuela și CE vor renunța să solicite adoptarea raportului grupului de experți menționat anterior.

Columbia, Costa Rica, Nicaragua și Venezuela au convenit să nu introducă procedura de soluționare a litigiilor din GATT împotriva regimului comunitar al importurilor de banane pe perioada acordului anexat”.

- 13 Al doilea document, care constituie acordul-cadru propriu-zis, stabilește, la punctul 1, contingentul tarifar global de bază la 2 100 000 tone pentru 1994 și la 2 200 000 tone pentru 1995 și anii următori, sub rezerva oricărei creșteri care rezultă din extinderea Comunității.
- 14 La punctul 2, acordul-cadru stabilește procentajele acestui contingent atribuite Columbiei, statului Costa Rica, statului Nicaragua și respectiv Venezuelei. Aceste state primesc 49,4% din contingentul total, în timp ce Republicii Dominicane și celorlalte state ACP li se acordă 90 000 tone pentru importurile netradiționale, surplusul revenind celorlalte țări terțe.
- 15 Punctele 3-5 se referă la aplicarea sau modificarea contingentelor de către țări, în cazul în care una dintre ele nu își poate utiliza contingentul sau în cazul creșterii contingentului global.
- 16 Punctul 6 prevede că gestionarea contingentelor, inclusiv orice creștere, rămâne neschimbată, în conformitate cu dispozițiile Regulamentului nr. 404/93. Acest punct mai precizează:
„țările furnizoare cărora le-a fost atribuit un contingent specific pot emite licențe de export speciale pentru o cantitate care poate atinge până la 70 % din contingentul lor, aceste licențe fiind o condiție prealabilă pentru emiterea de către Comunitate a certificatelor pentru importul bananelor din țările respective de către operatorii din categoriile „A” și „C”.
Autorizația de a emite licențe de export speciale este acordată de Comisie pentru ca regularitatea și stabilitatea relațiilor comerciale dintre producători și importatori să poată fi îmbunătățite și cu condiția ca certificatele de export să fie emise fără nicio discriminare între operatori”.
- 17 Punctul 7 stabilește dreptul vamal aplicat în cadrul contingentului tarifar la 75 ECU pe tonă.
- 18 Conform punctelor 8 și 9, sistemul convenit va deveni operațional de la 1 octombrie 1994 cel târziu și va expira la 31 decembrie 2002.
- 19 În temeiul punctelor 10 și 11,
„Prezentul acord va fi încorporat în lista Comunității pentru Runda Uruguay.
Prezentul acord prezintă o soluționare a litigiului dintre Columbia, Costa Rica, Venezuela, Nicaragua și Comunitate privind regimul comunitar pentru banane. Părțile la prezentul acord vor renunța să solicite adoptarea raportului grupului de experți al GATT cu privire la acest subiect”.
- 20 Punctele 1 și 7 din acordul-cadru au fost integrate în anexa LXXX la GATT din 1994, care conține lista de concesiuni vamale ale Comunității. GATT din 1994 constituie, la rândul său, anexa 1A la Acordul de instituire a Organizației Mondiale a Comerțului (denumită în continuare „OMC”). O anexă la anexa LXXX reproduce acordul-cadru.
- 21 La 25 iulie 1994, Republica Federală Germania a sesizat Curtea cu privire la o cerere de aviz referitoare la compatibilitatea acordului-cadru cu tratatul în cauză.
- 22 Prin Hotărârea din 5 octombrie 1994, Germania/Consiliu (C-280/93, Rec. p. I-4973), Curtea a respins acțiunea în anulare introdusă de Republica Federală Germania împotriva Regulamentului nr. 404/93.

- 23 Într-o declarație înscrisă în procesul-verbal al Consiliului din 20 decembrie 1994, având ca obiect adoptarea deciziei de încheiere a acordurilor din cadrul Rundei Uruguay, prevăzută pentru 22 decembrie 1994, guvernul german a subliniat că „deși a aprobat decizia Consiliului referitoare la încheierea de către Comunitate a acordului referitor la OMC, consideră că acordul-cadru este ilegal” și că această aprobare „nu poate fi interpretată ca o aprobare” a acordului-cadru.
- 24 La 21 decembrie 1994, Comisia a adoptat Regulamentul (CE) nr. 3224/94 de stabilire a măsurilor tranzitorii pentru punerea în aplicare a acordului-cadru privind bananele încheiat cu ocazia negocierilor comerciale multilaterale din cadrul Rundei Uruguay (JO 1994 L 337, p. 72).
- 25 La 22 decembrie 1994, Consiliul a adoptat, în unanimitate, decizia în litigiu, al cărei articol 1 alineatul (1) prima liniuță este redactat astfel:
- „1. Se aprobă în numele Comunității Europene, cu privire la părțile care țin de competența acesteia, următoarele acorduri și acte multilaterale:
- Acordul de instituire a Organizației Mondiale a Comerțului, precum și acordurile incluse în anexele 1, 2 și 3 la acest acord”.
- 26 Această decizie a făcut obiectul unei publicări în *Jurnalul oficial al Comunităților Europene* L 336 (p. 1) din data de 23 decembrie 1994, la rubrica „Acte a căror publicare nu reprezintă o condiție pentru aplicabilitatea lor”. Conform unei informații de la Oficiul pentru Publicații Oficiale ale Comunităților Europene, *Jurnalul oficial al Comunităților Europene* L 336 a fost disponibil începând doar cu 13 februarie 1995.
- 27 Regulamentul (CE) nr. 3290/94 al Consiliului din 22 decembrie 1994 privind adaptările și măsurile tranzitorii necesare în sectorul agricol pentru punerea în aplicare a acordurilor încheiate în cadrul negocierilor comerciale multilaterale din Runda Uruguay (JO 1994 L 349, p. 105) include o anexă XV referitoare la banane. Această anexă prevede că articolul 18 alineatul (1) din Regulamentul nr. 404/93 este modificat în sensul că, pentru anul 1994, volumul contingentului tarifar este stabilit la 2,1 milioane de tone și, pentru anii următori, la 2,2 milioane de tone. În cadrul acestui contingent tarifar, importurile de banane din țări terțe fac obiectul percepției unui drept vamal de 75 ECU pe tonă.
- 28 Regulamentul (CE) nr. 478/95 al Comisiei din 1 martie 1995 privind normele complementare de aplicare a Regulamentului nr. 404/93 în ceea ce privește regimul de contingente tarifare la importul de banane în Comunitate și de modificare a Regulamentului nr. 1442/93 (JO 1993 L 49, p. 13) vizează adoptarea măsurilor necesare pentru punerea în aplicare, pe o bază netranzitorie, a acordului-cadru.
- 29 În Avizul 3/94 din 13 decembrie 1995 (Rec. p. I-4577), Curtea a constatat că nu era necesar să răspundă la cererea de aviz a Republicii Federale Germania, cererea respectivă rămânând fără obiect, datorită faptului că acordul-cadru, inclus în acordurile obținute la negocierile multilaterale din Runda Uruguay, fusese încheiat după sesizarea Curții.

Cu privire la admisibilitatea acțiunii

- 30 Consiliul invocă mai multe motive împotriva admisibilității acțiunii, întemeiate, pe de o parte, pe introducerea tardivă a acțiunii și, pe de altă parte, pe faptul că acordul-cadru, odată aprobat, obligă Comunitatea și statele membre și constituie o parte din ansamblul Acordului de instituire a OMC.
- 31 În primul rând, Consiliul, susținut de Regatul Spaniei, Republica Franceză și Comisie, susține că acțiunea este inadmisibilă pe motiv că, aceasta nu a fost introdusă, conform articolului 173 alineatul (5) din tratat, în termen de două luni de la data la care reclamanta a luat cunoștință de

actul atacat, în cazul de față, la 22 decembrie 1994, data adoptării deciziei contestate de Consiliu.

- 32 În sprijinul acestui motiv de inadmisibilitate, Consiliul susține că data publicării în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene* sau, atunci când, precum în cazul de față, această dată nu corespunde cu data la care *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene* a fost efectiv disponibil, data apariției efective a acestuia nu poate fi reținută ca punct de plecare a termenului acțiunii decât pentru actele pentru care publicarea reprezintă o condiție a aplicabilității lor, ceea ce nu s-ar aplica în cazul deciziei în litigiu.
- 33 Republica Federală Germania răspunde că, din formularea articolului 173 alineatul (5) din tratat, rezultă că data luării la cunoștință a actului de către reclamantă poate fi luată în considerare numai în cazul în care măsura nu a fost publicată sau notificată și că faptul că decizia în litigiu nu constituie un act al cărei publicări reprezintă o condiție a aplicabilității sale nu este relevant.
- 34 În temeiul articolului 173 alineatul (5) din tratat, acțiunile prevăzute la acest articol trebuie să fie introduse în termen de două luni, după caz, de la data publicării actului, de la notificarea sa către reclamant sau, în lipsa acestuia, de la data la care acesta a luat cunoștință de act.
- 35 Rezultă din însuși textul acestei dispoziții că, în raport cu criteriile publicării sau notificării actului în cauză, criteriul datei de luare la cunoștință a actului ca punct de plecare a termenului acțiunii, are un caracter subsidiar.
- 36 Ulterior, este necesar să se constate că, în jurisprudența constantă, actele Consiliului privind încheierea acordurilor internaționale care obligă Comunitatea Europeană sunt publicate în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene*.
- 37 Prin urmare, reclamanta putea să presupună, în mod legitim, că decizia în litigiu, prin care au fost aprobate, în numele Comunității Europene, în special Acordul de instituire a OMC, precum și acordurile incluse în anexele la acesta, printre care GATT 1994, va face obiectul unei publicări în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene*.
- 38 Această publicare a avut loc efectiv la mai puțin de două luni de la adoptarea actului de către Consiliu, *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene* în care a fost publicat fiind disponibil la 13 februarie 1995.
- 39 În aceste circumstanțe, este necesar să se concluzioneze că, în cazul de față, data publicării este cea care a marcat punctul de plecare a termenului acțiunii.
- 40 Având în vedere că Republica Federală Germania a introdus prezenta acțiune la mai puțin de două luni de la apariția efectivă a *Jurnalului Oficial al Comunităților Europene* în care a fost publicată decizia în litigiu, primul motiv de inadmisibilitate, întemeiat pe introducerea tardivă a acțiunii, trebuie respins.
- 41 În al doilea rând, Consiliul susține că un stat membru nu poate contesta, printr-o acțiune în anulare împotriva actului de încheiere în numele Comunității, un acord internațional încheiat fără restricții de aceasta și care obligă, atât în planul dreptului comunitar, cât și în cel de drept internațional, instituțiile și statele membre.
- 42 În această privință, este suficient să se amintească faptul că, în Avizul 3/94, menționat anterior, considerentul 22, Curtea a constatat în mod expres, pentru a justifica faptul că nu era necesar să răspundă unei cereri de aviz, introdusă în temeiul articolului 228 alineatul (6) din tratat, atunci când acordul internațional care face obiectul acestei cereri a fost deja încheiat, că, în orice caz, statul sau instituția comunitară care a formulat cererea de aviz putea să introducă o acțiune în anulare împotriva deciziei Consiliului de a încheia acordul și să poată solicita, cu această ocazie, măsuri provizorii printr-o cerere de ordonanță președințială.

- 43 În al treilea rând, Consiliul susține că acordul-cadru constituie numai un element din ansamblul acordurilor încheiate în cadrul negocierilor comerciale multilaterale din Runda Uruguay și că, în consecință, anularea acestuia nu poate fi solicitată izolat, fără a compromite echilibrul fragil al concesiilor și angajamentelor reciproce negociate în acest cadru. Consiliul invocă, în sprijinul acestui motiv, Hotărârea din 28 aprilie 1988, LAISA și CPC España/Consiliu (Cauzele 31/86 și 35/86, Rec. p. 2285), în care Curtea a considerat că nu era admisibilă contestarea anumitor dispoziții din Actul privind condițiile de aderare a Regatului Spaniei și a Republicii Portugheze și la adaptările tratatelor (JO 1985, L 302, p. 23), ca elemente ale unui ansamblu mai vast, care consacră rezultatele negocierilor de aderare.
- 44 În această privință, este necesar să se sublinieze, în primul rând, că, la considerentul 18 din Hotărârea LAISA și CPC España/Consiliu, menționată anterior, Curtea a respins acțiunile în anulare ca fiind inadmisibile, pe motiv că dispozițiile atacate făceau parte integrantă din actul de aderare și nu constituiau, prin urmare, un act al Consiliului în sensul articolului 173 din tratat.
- 45 Este necesar să se precizeze că, în cazul de față, Consiliul nu a prezentat niciun element specific de natură să demonstreze că anularea deciziei în litigiu, numai în măsura în care aceasta se referă la concluziile acordului-cadru, are ca efect ineficiența altor concesi și angajamente reciproce, consimțite în cadrul negocierilor din Runda Uruguay.
- 46 Este important să se observe, de asemenea, că, în sectorul agricol, punerea în aplicare internă a acordurilor încheiate în cadrul negocierilor comerciale multilaterale din Runda Uruguay, prin intermediul Regulamentului nr. 3290/94, s-a efectuat prin adaptări aduse separat diferitelor regulamente comunitare privind organizarea comună a piețelor agricole. În aceste condiții, o eventuală anulare a deciziei în litigiu, în măsura în care aceasta se referă la încheierea acordului-cadru, nu e de natură să afecteze adaptările aduse altor sectoare decât cel al bananelor.
- 47 Având în vedere că nu s-a reținut niciun motiv de inadmisibilitate invocat de Consiliu, acțiunea este, prin urmare, admisibilă.

Cu privire la fond

- 48 Republica Federală Germania, susținută de Regatul Belgiei, pretinde că regimul instituit prin acordul-cadru aduce atingere drepturilor fundamentale ale operatorilor din categoriile A și C, și anume dreptul la libera exercitare a profesiei și dreptul de proprietate și îi discriminează în raport cu operatorii din categoria B. De altfel, acest acord contravine principiului protecției încrederii legitime și principiului proporționalității.
- 49 În sprijinul acestor motive, reclamanta afirmă că atribuirea contingentelor naționale țărilor terțe care sunt părți contractante la acordul-cadru limitează posibilitățile, pentru operatorii din categoriile A și C, de a importa banane originare din alte țări terțe. În plus, aceasta ar risca să priveze operatorii în cauză de valoarea inerentă a mărcilor produselor bazate pe țara de origine și i-ar obliga să procedeze la o diversificare costisitoare a surselor de aprovizionare.
- 50 Republica Federală Germania subliniază, de asemenea, că regimul certificatelor de export presupune plata de taxe țărilor care le emit și, prin urmare, importurile din țările respective sunt mai scumpe. În aceste condiții, aplicarea regimului certificatelor de export numai operatorilor din categoriile A și C ar provoca o discriminare a celor care, în raport cu operatorii din categoria B, sunt deja privilegiați prin faptul că cheia de repartizare instituită prin Regulamentul nr. 404/93 se aplică la creșterea contingentului tarifar prevăzută în acordul-cadru. Conform reclamantei, această discriminare nu poate fi justificată în temeiul interesului Comunității de a încheia contestația introdusă înaintea autorităților GATT de către țările terțe în cauză împotriva regimului comunitar al importului de banane.

- 51 Consiliul, susținut de Regatul Spaniei, Republica Franceză și Comisie, contestă faptul că acordul-cadru contravine principiilor fundamentale ale dreptului comunitar invocate de reclamantă. Acesta susține că instituirea contingentelor naționale și a regimului de certificate de export nu provoacă o deteriorare a situației concurențiale a operatorilor din categoriile A și C. În această privință, acesta constată că mărirea contingentului tarifar și reducerea drepturilor vamale, convenite în acordul-cadru, cresc disponibilitatea bananelor din țările terțe și sporesc posibilitățile concurenței dintre operatorii din toate categoriile.
- 52 Consiliul și părțile care au intervenit în susținerea concluziilor sale adaugă faptul că diferența de tratament care decurge din scutirea operatorilor din categoria B de la obligația de a-și procura certificate de export costisitoare este justificată în mod obiectiv de necesitatea de a restaura, între acești operatori și cei din categoriile A și C, echilibrul concurențial pe care Regulamentul nr. 404/93 avea ca scop să îl stabilească. În această privință, aceștia amintesc faptul că, în Hotărârea Germania/Consiliu, menționată anterior, Curtea a recunoscut legalitatea anumitor avantaje atribuite operatorilor din categoria B, datorită necesității de a obține un astfel de echilibru. Or, creșterea contingentului tarifar și reducerea drepturilor vamale convenite în acordul-cadru ar fi avut ca efect distrugerea echilibrului respectiv în detrimentul operatorilor din categoria B.
- 53 Pentru a evalua temeinicia prezentei acțiuni, este necesar să se analizeze, în primul rând, motivul întemeiat pe încălcarea principiului general al nediscriminării și, apoi, motivele întemeiate pe încălcarea dreptului de proprietate, a dreptului la libera exercitare a unei profesii, a principiului protecției încrederii legitime, precum și a principiului proporționalității.

Cu privire la motivul întemeiat pe încălcarea principiului general al nediscriminării

- 54 Pentru a evalua temeinicia motivului întemeiat pe încălcarea principiului general al nediscriminării, este necesar să se facă o distincție între, pe de o parte, instaurarea contingentelor naționale și, pe de altă parte, scutirea operatorilor din categoria B de la regimul certificatelor de export.
- 55 În ceea ce privește primul aspect, este necesar să se sublinieze că, în Hotărârea Germania/Consiliu, menționată anterior, Curtea a recunoscut legalitatea instaurării contingentului tarifar global pentru importurile de banane din țările terțe și de banane netradiționale ACP, spre deosebire de importurile tradiționale din statele ACP care beneficiază, în temeiul Convenției de la Lomé, de un regim favorabil.
- 56 Este necesar să se amintească, de asemenea, că, în dreptul comunitar, nu există niciun principiu general care să oblige Comunitatea, în relațiile sale externe, să consimtă, în toate privințele, un tratament egal față de diferitele țări terțe. În consecință, astfel cum a declarat Curtea în Hotărârea din 28 octombrie 1982, Faust/Comisia (Cauza 52/81, Rec. p. 3745, considerentul 25), în cazul în care o diferență de tratament între țările terțe nu este contrară dreptului comunitar, nu se poate considera contrară acestui drept nicio diferență de tratament între operatorii economici comunitari care nu ar fi decât o consecință automată a tratamentelor diferite acordate țărilor terțe cu care acești operatori au stabilit relații comerciale.
- 57 Trebuie să se constate că restricțiile posibilităților de import, pe care le-ar putea provoca instaurarea contingentelor naționale în privința operatorilor economici din categoriile A și C, sunt consecința automată a tratamentelor diferite acordate țărilor terțe, în funcție de faptul dacă acestea sunt sau nu părți contractante la acordul-cadru și în funcție de importanța contingentului care le-a fost atribuit în acordul respectiv.
- 58 În aceste condiții, motivul întemeiat pe încălcarea principiului general al nediscriminării trebuie respins ca fiind nefondat în ceea ce privește instaurarea contingentelor naționale.

- 59 În ceea ce privește diferența de tratament, care constă în scutirea operatorilor din categoria B de la regimul certificatelor de export, este necesar să se constate, în primul rând, că aceasta nu este consecința automată a unui tratament diferit acordat anumitor țări terțe în raport cu cel acordat altora.
- 60 Într-adevăr, această diferență de tratament nu își are originea în faptul că regimul certificatelor de export, astfel cum este prevăzut de acordul-cadru, este aplicabil pentru importurile din anumite țări terțe, fie că sunt sau nu părți contractante la acordul-cadru, ci decurge din faptul că anumiți operatori comunitari, care au stabilit relații comerciale cu țările terțe din care provin importurile care fac obiectul regimului certificatelor de export, intră sub incidența obligației de a-și procura certificate de export, în timp ce alții sunt scutiți de acest lucru.
- 61 Ar trebui subliniat faptul că această diferență de tratament a operatorilor din categoriile A și C în raport cu cei din categoria B este evidentă în măsura în care, astfel cum a pretins reclamanta și a admis Consiliul în mod expres, supunerea la regimul certificatelor de export implică, pentru primii menționați, o creștere a prețului de cumpărare a bananelor originare din țările terțe în cauză de 33% în raport cu prețul plătit de cei din categoria B.
- 62 Prin urmare, este necesar să se analizeze dacă această diferență de tratament este incompatibilă cu interdicția prevăzută la articolul 40 alineatul (3) paragraful al doilea din tratat, care nu este decât expresia specifică a principiului general al egalității, care se încadrează în principiile fundamentale de drept comunitar (a se vedea în special Hotărârile din 19 octombrie 1977, Ruckdeschel și Ströh, Cauzele 117/76 și 16/77, Rec. p. 1753, considerentul 7, și Moulins et Huileries de Pont-à-Mousson și Providence agricole de la Champagne, Cauzele 124/76 și 20/77, Rec. p. 1795, considerentul 16 și Hotărârile din 25 octombrie 1978, Koninklijke Scholten-Honig și De Bijenkorf, Cauza 125/77, Rec. p. 1991, considerentul 26 și Royal Scholten-Honig și Tunnel Refineries, Cauzele 103/77 și 145/77, Rec. p. 2037, considerentul 26) sau, dimpotrivă, dacă poate fi justificată obiectiv, astfel cum pretend în special Consiliul și Comisia, prin necesitatea de a restabili echilibrul concurențial între aceste categorii de operatori.
- 63 În această privință, este necesar să se sublinieze că, în Hotărârea Germania/Consiliu, menționată anterior, Curtea a recunoscut că organizarea comună a piețelor în sectorul bananelor, astfel cum a fost instituită prin Regulamentul nr. 404/93 și, în special, regimul său de repartizare a contingentului tarifar presupune anumite restricții sau diferențe de tratament în detrimentul operatorilor din categoriile A și C, ale căror posibilități de a importa banane din țări terțe au fost reduse, în timp ce operatorilor din categoria B, care fuseseră obligați să comercializeze, până atunci, în principal banane din Comunitate și ACP, li se acordă posibilitatea de a importa anumite cantități de banane din țările terțe.
- 64 Curtea a considerat că un astfel de tratament diferențiat nu contravine principiului general al nediscriminării, în măsura în care acesta este inerent obiectivului unei integrări a piețelor care fuseseră compartimentate până atunci, ținând seama de situația diferită în care se aflau diferitele categorii de operatori economici înainte de instaurarea organizării comune a piețelor și că urmărirea obiectivului acesteia, care consta în garantarea comercializării producției comunitare și a producției tradiționale ACP, implică stabilirea unui anumit echilibru între diferitele categorii de operatori în cauză (considerentul 74).
- 65 Prin urmare, atunci când echilibrul astfel obținut prin Regulamentul nr. 404/93 a fost distrus datorită faptului că unul sau mai mulți parametri care contribuie la stabilirea acestuia, cum ar fi, de exemplu nivelul contingentului tarifar sau cel al drepturilor vamale aplicabile importurilor, au suferit modificări, din motive care nu țin de organizarea comună a piețelor din sectorul bananelor, se poate dovedi necesară restabilirea acestuia. Cu toate acestea, rămâne întrebarea dacă, în cazul de față, această restabilire a putut fi efectuată în mod valabil, în detrimentul operatorilor economici din categoriile A și C, printr-o măsură precum scutirea operatorilor din categoria B de la regimul certificatelor de export.

- 66 În această privință, este necesar să se constate că regimul repartizării contingentului tarifar, astfel cum a fost instituit prin Regulamentul nr. 404/93, care rezervă 30% din acest contingent operatorilor din categoria B, este de asemenea aplicabil creșterii contingentului convenită în acordul-cadru.
- 67 Rezultă că, pe de o parte, operatorii din categoria B profită, la fel ca și cei din categoriile A și C, de creșterea contingentului și de reducerea concomitentă a drepturilor vamale care, conform Consiliului și Comisiei, sunt la originea distrugerii echilibrului dintre diferitele categorii de operatori în cauză. Pe de altă parte, restricțiile și diferențele de tratament în detrimentul operatorilor din categoriile A și C, pe care le presupune regimul de import al bananelor, instituit prin Regulamentul nr. 404/93, există de asemenea la nivelul părții contingentului care corespunde acestei creșteri.
- 68 În aceste condiții, ar trebui să se admită că, pentru a justifica recurgerea la o măsură precum cea din cazul de față, Consiliul ar fi trebuit să demonstreze că echilibrul distrus de creșterea contingentului tarifar și de reducerea concomitentă a drepturilor vamale, de care profită în egală măsură operatorii din categoria B, a putut fi restabilit numai prin acordarea unui avantaj substanțial acestei categorii de operatori cărora, la instaurarea contingentului tarifar și a mecanismului de repartizare a acestuia, li se impuseseră deja restricții și diferențe de tratament similare, la prețul unei noi diferențe de tratament în detrimentul celorlalte categorii de operatori.
- 69 În cazul de față trebuie constatat că, atunci când a susținut că respectivul echilibru a fost distrus și s-a limitat să pretindă că scutirea operatorilor din categoria B de la regimul certificatelor de export era justificată de necesitatea de a restabili acest echilibru, Consiliul nu a adus dovezi în acest sens.
- 70 Este necesar să se precizeze, de asemenea, că se admite în mod expres de către Consiliu faptul că instaurarea regimului certificatelor de export vizează, pe lângă restabilirea echilibrului dintre diferitele categorii de operatori comunitari, să furnizeze un ajutor financiar țărilor terțe care sunt părți contractante la acordul-cadru și, astfel, să compenseze limitările pe care le-a impus Regulamentul nr. 404/93 comercializării de banane din aceste țări, în favoarea bananelor comunitare și ACP.
- 71 Cu toate acestea, este necesar să se sublinieze că nu s-au furnizat Curții suficiente elemente de către Consiliu pentru a explica faptul că mărirea contingentului tarifar și repartizarea acestuia în contingente naționale, precum și reducerea concomitentă a drepturilor vamale nu erau de ajuns pentru a compensa limitările pe care le impusese Regulamentul nr. 404/93 comercializării de banane din țările terțe care sunt părți contractante la acordul-cadru și că acest obiectiv a trebuit să se realizeze, prin urmare, prin impunerea unei sarcini financiare numai unei părți dintre operatorii economici care importă banane din țările respective.
- 72 În consecință, este necesar să se concluzioneze că motivul privind încălcarea principiului general al nediscriminării este întemeiat în ceea ce privește scutirea operatorilor din categoria B de la regimul certificatelor de export, prevăzută în acordul-cadru.
- 73 Prin urmare, nu este necesar să se analizeze temeinicia celorlalte motive decât în măsura în care acestea se referă la instaurarea contingentelor naționale.

Cu privire la motivele întemeiate pe încălcarea dreptului de proprietate, a dreptului la libera exercitare a unei profesii, a principiului protecției încrederii legitime și a principiului proporționalității.

- 74 Trebuie să se amintească faptul că motivele întemeiate pe încălcarea dreptului de proprietate, a dreptului la libera exercitare a unei profesii, a principiului protecției încrederii legitime și a principiului proporționalității fuseseră deja invocate de reclamantă în cauza care a dat naștere

Hotărârii Germania/Consiliu, menționată anterior, împotriva regimului schimburilor comerciale cu țările terțe, instituit în temeiul titlului IV din Regulamentul nr. 404/93 și în special împotriva deschiderii unui contingent tarifar pentru importurile de banane din țări terțe și de banane netradiționale ACP, precum și împotriva modalităților de repartizare a acestui contingent între operatorii comunitari din categoriile A, B și C.

- 75 Astfel, reclamanta susținuse că pierderea unor cote de piață, pe care au suferit-o operatorii din categoria A, aducea atingere dreptului lor de proprietate și exercitării libere a activităților lor profesionale, precum și drepturilor obținute de aceștia. Aceasta susținuse, de asemenea, că regimul schimburilor comerciale cu țările terțe era contrar principiului proporționalității, prin faptul că obiectivele urmărite ar fi putut fi atinse prin măsuri care să afecteze mai puțin concurența și interesele anumitor categorii de operatori economici.
- 76 În Hotărârea Germania/Consiliu, menționată anterior, Curtea a hotărât, cu toate acestea, că niciunul dintre aceste motive nu era întemeiat.
- 77 Curtea a considerat în special că niciun operator economic nu poate revendica un drept de proprietate asupra unei cote de piață pe care o deținea la un moment anterior adoptării regimului în cauză (considerentul 79), nici să pretindă un drept obținut sau o încredere legitimă că situația se va menține astfel cum era înainte de adoptare (considerentul 80). Aceasta a hotărât, de asemenea, că restricțiile asupra posibilității de a importa banane din țări terțe, pe care le presupun deschiderea contingentului tarifar și mecanismul său de repartizare, sunt inerente obiectivelor intereselor comunitare generale, urmărite prin instaurarea organizării comune a piețelor în sectorul bananelor și, prin urmare, nu aduc atingere în mod necorespunzător exercitării libere a activităților profesionale ale operatorilor tradiționali de banane din țările terțe (punctele 82 și 87). În cele din urmă, aceasta a constatat că măsurile contestate nu încălcau principiul proporționalității, având în vedere că nu fusese adusă nicio dovadă că acestea erau în mod evident necorespunzătoare pentru atingerea obiectivelor urmărite (punctele 94 și 95).
- 78 În ceea ce privește dreptul de proprietate, libera exercitare a activităților profesionale și protecția încrederii legitime, aceleași considerente se aplică, în cazul de față, repartizării contingentului tarifar în contingente naționale.
- 79 În ceea ce privește principiul proporționalității, este necesar să se constate că reclamanta nu a reușit să dovedească în ce fel, contrar hotărârii Curții de a introduce contingentul global în sine pentru țările terțe, repartizarea acestuia în contingente naționale atribuite anumitor țări terțe era în mod evident necorespunzătoare pentru realizarea obiectivelor urmărite, și anume comercializarea producției comunitare și a producției tradiționale ACP de banane și integrarea diferitelor piețe naționale care fuseseră compartimentate până atunci.
- 80 Pe de altă parte, este necesar să se ia în considerare faptul că, în măsura în care aceste diverse motive tind să sublinieze că instaurarea contingentelor naționale afectează operatorii din categoriile A și C în mod diferit de cel în care îi afectează pe cei din categoria B, acestea se confundă cu motivul întemeiat pe încălcarea principiului general al nediscriminării.
- 81 Prin urmare, motivele întemeiate pe o încălcare a dreptului de proprietate, pe o atingere adusă exercitării libere a activităților profesionale, pe nerespectarea încrederii legitime și a principiului proporționalității trebuie să fie, de asemenea respinse, în cazul de față, ca fiind neîntemeiate.
- 82 Din ansamblul considerentelor menționate anterior, rezultă că este necesar să se anuleze articolul 1 alineatul (1) prima liniuță din decizia în litigiu, în ceea ce privește aprobarea acordului-cadru de către Consiliu, în măsura în care acest acord scutește operatorii din categoria B de la regimul certificatelor de export pe care îl prevede și că, în privința celorlalte aspecte, acțiunea trebuie respinsă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

83 În conformitate cu articolul 69 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată la plata cheltuielilor de judecată, în cazul în care s-a solicitat acest lucru de partea care a câștigat. Cu toate acestea, în conformitate cu articolul 69 alineatul (3), Curtea poate să hotărască repartizarea cheltuielilor de judecată sau ca părțile să suporte propriile cheltuieli de judecată, în cazul în care părțile cad în pretenții cu privire la mai multe capete de cerere, sau în circumstanțe excepționale. Având în vedere că fiecare parte a căzut în pretenții cu privire la un capăt de acțiune, fiecare trebuie să suporte propriile cheltuieli de judecată. Pe de altă parte, în temeiul articolului 69 alineatul (4) din Regulamentul de procedură, statele membre și instituțiile care intervin în litigiu suportă propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive,

CURTEA

hotărăște:

- 1) Articolul 1 alineatul (1) prima liniuță din Decizia 94/800/CE a Consiliului din 22 decembrie 1994 privind încheierea în numele Comunității Europene, în ceea ce privește domeniile care țin de competența sa, a acordurilor de negocieri multilaterale din Runda Uruguay (1986 – 1994), în măsura în care Consiliul a aprobat încheierea acordului-cadru privind bananele, între Comunitatea Europeană, pe de o parte, și Republica Costa Rica, Republica Columbia, Republica Nicaragua și Republica Venezuela, pe de altă parte, este anulat, în măsura în care acordul-cadru în cauză scutește operatorii din categoria B de la regimul certificatelor de export pe care îl prevede.**
- 2) În privința celorlalte aspecte, acțiunea este respinsă.**
- 3) Fiecare parte, inclusiv intervenienții, își va suporta propriile cheltuieli de judecată.**

Rodríguez Iglesias	Gulmann	Wathelet	Schintgen
Mancini	Kapteyn	Murray	Edward
Puissochet	Hirsch		Jann

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 10 martie 1998.

Grefier
R. Grass

Președinte
G. C. Rodríguez Iglesias